

4. అభివృద్ధి నిరోధ “కన”

“ఉం ; ఏమిటి, విశేషాలు? ఉత్తరం రాసేవొచ్చిననుకో. ఐనా హటాత్తుగా ఒచ్చినట్టే లెక్క. ఎందుకంటే ఈ ఉత్తరంలో సువ్య ఏపనిమీద వొస్తున్నావో ఆమాటలేదు.” అని వినాయక రావుని పలకరించేను.

“సరే గాని; సువ్య వెంటనే బయల్దేరే మార్గం చూడు. మనం అర్జంటుగా భీమారావుని కలవాలి..... అదే; మా రెండో తమ్ముడి గొడవ. వాడు ఎస్. అండ్. బి. రావు కంపెనీలో ఉద్యోగం కోసం అప్లయి చేసేడు కదా. తీరా ఏమిటా కంపెనీ. ఎవరా ఎస్ ఎండ్ బి. రావులు అని భోగట్టా చేస్తే అది సుబ్బారావు అండ్ భీమారావు కంపెనీ అని, భీమారావు అంటే కాంట్రాక్టుల కోసం ఒకప్పుడు మీ ఆఫీసుచుట్టూ తిరుగుతూ వుండిన పాణుగుపాటి భీమారావు అనీ తెలిసింది.”

“ఐతే?”

“సుబ్బారావు భీమారావు ఆ కంపెనీకి మేనేజింగు పార్ట్నర్స్. ఇదేమో వాళ్ళ ఆఫీసులో ఎకౌంటులో డిప్యూటీ మేనేజరు ఉద్యోగం మావాడు బీ.కాం., పాపై అదేదో ఎకౌంటుకోర్సు కూడా ఏడిశాడు కదా. ఎలాగో ఓలాగ మాతమ్ముణ్ణి ఇందులో వేయించావంటే నా నెత్తిమీంచి పెద్ద బరువుదిప్పిన వాడివవుతావు.”

‘ఉద్యోగాలిప్పించడం, వెళ్ళి సంబంధాలు చూడడం - ఇలాటి వాట్లో నన్ను అంతగా నమ్మడానికి వీలేదు. ఐనా ప్రయత్నిద్దాంలే. రేపు ఉదయం వెళ్ళి కలుద్దాం, తొందరెందుకు;’ అని చొక్కా విప్పుకోబోతూ వుండగానే వినాయక రావు నన్ను ఆపేడు. “మనం వెంటనే వెళ్దాం. భీమారావు ఇంకోగంట వరకు ఆఫీసులో ఉంటాడుట. ఆ తరవాత ఎక్కడికెళ్తాడో ఎప్పుడు ఇంటికి చేరుతాడో తెలీదుట. రేపు ఉదయం ఆఫీసు కెప్పుడొస్తాడో తెలీదుట. ఇందాక రైలుదిగిన వెంటనే వాళ్ళ ఆఫీసుకి ఫోన్ చేస్తే చెప్పేరు.”

ఎస్ ఎండ్ బి రావుస్ ఆఫీసుకి మేం వెళ్ళేసరికి ఐదున్నర కాలేదు. ఇంకా గంటసేపు ఉంటాడనుకున్న భీమారావు పావుగంట కిందటే వెళిపోయాడని తెలిసింది. “ఆయన్నో ఏం పనండి? పెద్దయ్యగారున్నారుగా; సూసేండి.” అన్నాడు మాకు సమాచారం చెప్పిన ఫ్యూన్.

‘ఎవర్రా పోలిపిల్లి, వాళ్ళ? లోపలికి పంపించకుండా నువ్వే వ్యవహారాలు చక్కబెట్టేస్తున్నావా?’ అని కేక వినిపించింది.

దాంతో మాకు పరిస్థితి ఇరకాటం అయిపోయి; తప్పనిసరిగా లోపలికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది.

లోగడ ఆగది ఏ సీ చేసి ఉండేది. టాప్ ఎగ్జిక్యూటివులు కూర్చునే స్టేజ్ రివాల్యూంగ్ చేర్లో భీమారావు కూర్చుని ఉండేవాడు. ఇప్పుడు ఏసీలేని గదిలో బీసీ నాటిదా అనిపించే ఒక కుర్చీలో ఆనాటి మనిషే కాబోలనిపించే ఒకాయన కూర్చుని ఉన్నారు.

“నమస్కారం” అంటూనే నేనాయన్ని గుర్తు పట్టేను. “ఎవరో అనుకున్నాను, సార్! తమరేనా? నేను ఇరవై ఏళ్లకిందట విజయనగరంలో మీ దగ్గర పనిచేసేను సార్.” అని నాపేరూ ఆ వివరాలూ

చెప్పేను. వినాయకరావుని కూడా పరిచయంచేసేను. “బాబున్నారా, సార్! పన్నెండేళ్లకిందట మీరు రిటైరయినప్పుడు వీడ్కోలు సభలో చూడ్డమే. ఆ తర్వాత తమర్ని చూడ్డం అవలేదు.” అన్నాను.

సుబ్బారావు గారు కష్టపడి పనిసేసి నిజాయితీ గా వ్యవహరించిన ఆఫీసర్ గా పేరు పొందారు. తాబేదార్లందరూ చెప్పి చెప్పకా సాయంకాలం అయిదూ అయిదున్నరకి జారుకున్నా; పూను కూడా ఏదో సాకు పెట్టి ఆరుగుంటల్లోగా దాటేసినా, ఆయన ఒక్కరూ కూర్చుని పైల్చున్నట్లు క్షణంగా పరిశీలించి మర్నాటికి ఏవీ పెండింగులో ఉంచకుండా ఆర్డర్లు వేసి మరీ ఇంటికి వేళ్లే వారు. ఒక పైలుకి సంబంధించిన సందేహం ఇంకో ఫైల్ చూస్తే తప్పా తెలియదని అనిపించినప్పుడు వేళకి పూన్ గాని ఆ గుమస్తాగాని లేకపోతే ఆయన హాల్లో కొచ్చి, తనకి కావలసిన పైలు వెతుక్కుని సందేహం తీర్చుకునే వారు. ఆయన రిటైరయినప్పుడు పెట్టిన వీడ్కోలు సభలో మా డిపార్టుమెంటు జాయింట్ డైరెక్టరు గారు మాట్లాడుతూ “సుబ్బారావుగారు కష్టజీవిగా పైకొచ్చారు. ఇంక ఆయన రెస్ట్రజీవిగా కొనసాగాలని కోరుకుంటున్నాను” అన్నారు.

లోపలినుంచి ఒకాయన వచ్చేరు. “మూడు కాపీలు టైపుచేసేను గానీ, సార్ మూడోది స్పష్టంగా రాలేదండి. అందుకని ఒక జెరాక్సు కాపీ పెట్టేను” అని సుబ్బారావు గారికి అందించి పక్కనున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

“మా స్టేన్ గవర్రాజుగారు. గవర్నమెంట్ లో ముప్పయ్యారేళ్లు పనిచేసి, ఆ తరవాత ఎనిమిదేళ్లు ఒక పిప్సీంగ్ కంపెనీలో చేసేరు. మొన్న ఏప్రిల్ నుంచీ ఇక్కడ చేస్తున్నారు” అని మమ్మల్ని కూడా ఆయనకి పరిచయం చేసేరు సుబ్బారావు గారు.

“అంటే, దగ్గర దగ్గర డబ్బయ్యేళ్లుంటాయన్న మాట. బావో! భలే ఏక్టివ్ గా ఉన్నారే... మా లాంటి వాళ్లం మీ వయస్సాచ్చే సరికి ఒకచేతిలో సుందరకాండా ఒకచేతిలో చేతి క్రా పట్టుకుని ఈజీజీర్ లైవ్ లో పడిపోతాం” అన్నాడు వినాయకరావు.

“ఏం కాదు. అదంతా పూర్వకాలం ముచ్చట. నేను చూడరాదూ? నాకు మొన్న ఫిబ్రవరికి 70 ఏళ్ళు వెళ్లేయి. రెండు దంతాలు ఊడేయన్నమాట గానీ మిగతా యంత్రం అంతా గట్టిగానే ఉంది. నేను చేసినంత పని నేను చేసినంత తొందరగా మా అల్లుడు చెయ్యనే లేడు. అంచేతనే మా అల్లుణ్ణి ఫీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివుగా వుంచి నేనే మేనేజింగు డైరెక్టరుగా ఉంటున్నాను, ఈ కంపెనీకి” అన్నారు సుబ్బారావు గారు.

“భీమారావు ఈయన అల్లుడన్నమాట... అయితే పరవాలేదు” అని సైగలు చేసుకున్నాం. సుబ్బారావుగారు ఆ కాగితాలు పరీక్షగా చూసి సంతకాలు పెట్టేలోగా.

“ఏమిటి, పని మీదొచ్చేరా? అని అడిగారు సుబ్బారావుగారు.

“మా పనికి మీ అంతటి వారు జోక్యం చేసుకోనక్కర్లేదేమో, ఏదో భీమారావు లెవెల్లో అయిపోతుందని, అతన్ని కలుద్దామని వొచ్చేం. దేముడే వరమివ్వడానికొచ్చినట్టు అనుకోకుండా మీ దర్శనం అయింది.” అని వివరాలు చెప్పేను.

“గవర్రాజుగారూ, ఆ పైలు వెతికి పట్టండి, అని పంపించి కూడా; “ఆ అబ్బాయిపేరు లక్ష్మణ రావన్నారు కదూ. సెలక్ట్ చెయ్యలేదనుకుంటాను. మేం ఈ మధ్య ఒక పాలసీ డెసిషన్ తీసుకున్నాం, ముఖ్యమైన పోస్టుల్లో వయో వృద్ధుల్నే వెయ్యాలని; నాకు తెలిసిన ఒక పెద్ద వ్యాపారవేత్త తన కంపెనీలో అందరూ ముప్పయ్యేళ్ల లోపువాళ్లే ఉండాలని నిర్ణయం తీసుకున్నట్టు. అతనికి

యంగ్ మెన్ (అండ్ విమెన్) మీద గట్టి నమ్మకం. నాకు వయోవృద్ధులంటే కొంచెం అభిమానం.'

గవరాజుగారు ఫైల్ తెచ్చేరు. "లక్షణరావణ అతన్ని సెలక్ట్ చెయ్యలేదండి."

"అంటే, వయోవృద్ధులు కానివాళ్లు పనిచెయ్యలేరంటారా?" అన్నాడు వినియకరావు.

"ద అదర్ వే రౌండ్." అన్నారు సుబ్బారావుగారు. "వయోవృద్ధులు పనిచెయ్యగలరని ఆలోచన. పూర్వం వైద్య సదుపాయాలు సరిగా లేక, గరిష్ట ఆయుఃప్రమాణం తక్కువగా ఉండిన రోజుల్లో 55 ఏళ్ల వయస్సాస్తే ముసలి వాళ్లయిపోయేవారు కాబోలు. ఇప్పుడు అలా కాదేమో అనిపిస్తోంది. కోట్లాది మంది జనం తాలూకు ప్రస్తుతం, భవిష్యత్తు- వీటిమీద కీలకమైన నిర్ణయాలు తీసుకునే రాజకీయ నాయకుల్లో ఎక్కువమంది 70 ఏళ్లు దాటిన వాళ్లే ఉంటున్నారు. శాస్త్రంలో కళలో ఎంత ఎక్కువ వయసైతే అంత రాణ. పత్రికా సంపాదకుల మాట ఏమోగాని పండితుల్లోనూ సాహిత్యానికి సంబంధించిన అవార్డు గ్రహీతల్లోనూ ఎక్కువ మంది వయోవృద్ధులే. వయోవృద్ధులకి అనుభవం నేపథ్యంగా ఆలోచనకి పదునొస్తుందేమో అని నా అనుమానం. అంతెందుకు? మాది వ్యాపార సంస్థ కదా. దక్షిణం, ఉత్తరం అనే వివక్ష లేకుండా టాప్ ఇండస్ట్రీస్ అన్నిట్లోనూ కీలకమైన నిర్ణయాలు తీసుకునేది వృద్ధులే గాని యువకులు కాదు అంచేత "ఎముకలు కుళ్లిన వయస్సు మళ్లిన సోమరులారా, చావండి!" అనే స్లోగన్ను కొద్దిగా మార్చాలేమో."

సుబ్బారావు గారి ఆవేశానికి గవరాజుగారు చిన్న ఆనకట్ట వేసినట్టయింది. "అంత మరీ కాదు గానండి. అయ్యగారి ఉద్దేశమేంటంటేనండి. ఇప్పుడు భీమారావుగారున్నారుండీ. వారు బైట పన్ను సమర్థంగా చేస్తారండి. వారాల తరబడి తిరగ్గలరండి. మరి అయ్యగారు అలా కాదుగదండి. అయితేనండి. అయ్యగారికి అన్నం, పానం, పడకా - యిన్నిట్లో కూడా ఎంత అవసరమైతే అంతేగాని విలాసాలకి తావులేదండి. అంచేతండి. పెద్ద వాళ్లయిపోయారు గదాని ఎవరీ మూలకూర్చో పెట్టేక్కలేదండి. పనిచేస్తే వ్యక్తికీ లాభం, దేశానికీ లాభమే నండి."

✱

("ఆంధ్రభూమి" డెయిలీ : 24-6-92)

